

Memo

Datum

22 januari 2024

Van

O.G. Prinsen

Aan

Gemeenteraad

Onderwerp

Beantwoording openstaande vragen raadscommissie

Tijdens de raadscommissie van 15 januari 2024 heeft u vragen gesteld over agendapunt 6 'Integraal Veiligheidsplan 2024 – 2027'. Door mijn afwezigheid konden niet alle vragen inhoudelijk worden beantwoord. Om deze reden heeft wethouder Nienhuis toegezegd de nog openstaande vragen schriftelijk te (laten) beantwoorden.

In deze memo ga ik nader in op de door u gestelde vragen. Ik vind het echter raadzaam om u meer context mee te geven over het veiligheidsdomein binnen de gemeente Heerde.

Veiligheid in perspectief

Veiligheid is een thema dat ook Heerde bezig houdt. Tegelijk is het een domein waarin we het zeker niet alleen kunnen doen. In de stukken zoals u deze heeft besproken ziet u dit ook terug. Zo bestaat het bestuurscollege dat het regionale ontwerp Meerjarenbeleidsplan van de politie heeft vastgesteld, uit burgemeesters van 76 gemeenten, waarbij u zich kunt voorstellen dat onze invloed beperkt is tot enkel de zwaarwegende argumenten waarbij we andere gemeenten vinden. En ook de VNOG kent met 22 gemeenten een behoorlijke omvang. Tegelijk is het logisch en noodzakelijk in het veiligheidsdomein de samenwerking op te zoeken. Onze problemen zijn niet veel anders dan die van andere gemeenten. Vandaar dat we in deze brief wat langer stil staan bij bijvoorbeeld het beeld van ondermijning in Heerde, een van de thema's die in de grotere gremia tot speerpunt is gekozen. Het Integraal Veiligheidsplan laat zien dat wij een vertaling maken naar een kleinere regio, waarbij er ruimte is in de dagelijkse uitvoering ons te richten op de schaal en grootte van onze gemeenten. Ook in het uitvoeringsprogramma zult u dit terug zien. Er zal een sterke link worden gelegd met het overige beleid van gemeenten. Waarbij wij er hopelijk voor kunnen zorgen dat het domein van veiligheid niet wordt bereikt door preventie toe te passen. Kortom, in een wereld waarin we het niet alleen kunnen en willen doen, zoeken we de samenwerking op en leggen we lokale accenten. Waarbij de stukken die u nu op de agenda heeft richtinggevend en kaderstellend zijn en wij de komende tijd in de uitvoering een aantal keren bij u terug zullen komen. Soms voor besluitvorming, maar vaker om u mee te nemen in het domein waar de bevoegdheid bij de burgemeester ligt. In deze brief krijgt u alvast een kijkje in hetgeen er speelt en komen gaat. En natuurlijk het antwoord op uw vragen.

Lokale aandachtsvelden

Ondermijningsbeeld en Weerbaarheidsscan

Voor ondermijning geldt dat het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Oost-Nederland een Ondermijningsbeeld (2019) en een Weerbaarheidsscan (2022) voor de gemeente Heerde heeft opgeleverd. Het doel van het lokale Ondermijningsbeeld is het geven van een beeld van de ondermijnende criminaliteit in onze gemeente. De Weerbaarheidsscan gaat over de weerbaarheid van onze ambtelijke en bestuurlijke organisatie tegen ondermijning. Voor de input van beide

rapporten is gesproken met diverse medewerkers van de gemeente Heerde. Voor het opstellen van het Ondernijnsbeeld is tevens gesproken met de politie.

Hoewel het Ondernijnsbeeld gedateerd is, is het nog wel representatief voor de huidige situatie. Het beeld laat zien dat de gemeente Heerde te maken heeft met ondernijnde criminaliteit. De meeste signalen hebben betrekking op de fenomenen drugs, zorgfraude, witwassen en milieu. Uit het rapport blijkt ook dat de gemeente Heerde interessant kan zijn voor criminelen om zich in de gemeente te vestigen of te investeren. Deze gelegenheden zijn gericht op fysieke kenmerken van de gemeente, cultuur van de inwoners en organisatorische kenmerken. Ten aanzien van de witte vlekken (fenomenen waar niet tot nauwelijks zicht op) kan worden geconstateerd dat eigenlijk in alle gevallen goed zicht op de aard en omvang ontbreekt.

Uit de Weerbaarheidsscan is het beeld naar voren gekomen dat de aanpak van Heerde op het gebied van ondernijning en de verschillende fenomenen hoofdzakelijk wordt gestuurd door signalen en meldingen, terwijl de wens lijkt om meer 'aan de voorkant' te komen. Hier wordt u nader over geïnformeerd op de thema-avond.

Schoolveiligheid

Een ander aandachtsveld binnen de gemeente Heerde betreft de veiligheid in en om de schoolomgeving. Op 13 januari 2023 heeft er een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het Christelijk College de Noordgouw, de RSG Noord Oost-Veluwe, de gemeente Heerde en de gemeente Epe. De bestuurders hebben de wens uitgesproken om te komen tot een stevige basis. Een basis waarin professionals weten wat er onder de jeugd speelt, toegerust zijn om hun rol daarin te vervullen en elkaar weten te vinden, niet alleen bij incidenten.

AVE-model

Hoewel Zorg en Veiligheid niet als prioriteit wordt benoemd in het Integraal Veiligheidsplan, heeft het college reeds besloten om het AVE-model in Heerde te implementeren. AVE staat voor Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek. AVE is een strategische aanpak bedoeld als kapstok om duidelijkheid te creëren én om op lokaal niveau het gesprek te faciliteren. Dit gesprek vindt plaats op vier niveaus, namelijk: casusniveau, procesniveau, managementniveau en bestuurlijk niveau. Het doel is het voorkomen van een dreigend escalerende situatie en het beperken en beëindigen van een escalerende situatie en het doorbreken van stagnatie in de samenwerking tussen betrokken partijen. Het model beschrijft verschillende fasen. Per fase kunnen de verschillende verantwoordelijkheden (casusregie, procesregie, operationele verantwoordelijkheid en bestuurlijke verantwoordelijkheid) worden toegewezen binnen de gemeente en/of regio. Door het implementeren van de AVE aanpak in verschillende gemeenten wordt de werkwijze van de ketenpartners inzichtelijk en komen krachten, knelpunten en oplossingen naar voren. Daarnaast wordt de samenhang tussen de zorg- en veiligheidsketen versterkt.

Benodigde personele inzet

Adviseur Openbare Orde en Veiligheid

Om de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan zo goed mogelijk op te pakken, is voldoende capaciteit nodig. De huidige adviseur Openbare orde en Veiligheid is sinds 1 augustus 2023 werkzaam bij de gemeente Heerde. Zij heeft op dit moment een beperkt aantal uren beschikbaar om daadwerkelijk te werken aan de concrete acties uit de veiligheidsplannen. Daarom wordt op de korte termijn een tijdelijke kracht geworven die zal worden ingezet om aan de slag te gaan met de aanbevelingen uit het Ondernijnsbeeld en de Weerbaarheidsscan.

Buitengewoon opsporingsambtenaar

Per 1 februari 2023 wordt de boa capaciteit van 2 naar 4 fte ingevuld. De huidige boa's werkten de afgelopen tijd voornamelijk meldingsgericht. Wij willen taakvelden gaan toekennen aan de collega's. Een voorbeeld van een taakveld is 'jeugdboa'. Daarmee beogen wij dat de betreffende boa meer aanwezig kan zijn op de scholen, bij het jongerenwerk en mogelijk zelfs in het digitale domein.

Politie

Voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid zijn wij ook afhankelijk van de inzet van de politie. Gebiedsgebonden politie is het fundament van de politie in Nederland. Het houdt in dat het politiewerk in een gebied van beperkte geografische omvang wordt uitgevoerd door een vaste groep politiefunctionarissen. In het gebiedsgebonden politiewerk zijn wijkagenten het vaste aanspreekpunt voor bewoners, bedrijven en instanties binnen de wijk of buurt. Wijkagenten zijn cruciaal bij de integrale aanpak van veiligheid in de wijken. Heerde heeft twee reguliere wijkagenten. Deze wijkagenten draaien ook mee in de noodhulp. Dat maakt hun aanwezigheid in de wijk en bij integrale overleggen beperkt.

Beantwoording schriftelijke vragen

Vragen van VVD:

1. Wat zijn de veronderstelde effecten die het voorgestelde beleid van de politie gaat hebben? Onduidelijk is of het Meerjarenbeleidsplan van de politie wordt bedoeld of het Integrale Veiligheidsplan. Voor het Integrale Veiligheidsplan willen wij inzetten op een weerbare samenleving. Hiervoor gebruik ik als voorbeeld digitale criminaliteit. Wij willen dat inwoners onder andere worden geïnformeerd en getraind worden over het herkennen van signalen die onder andere leiden tot fraude met DigiD, geldelijk gewin door het hengelen via nep-e-mails naar persoonlijke informatie (phishing) of afpersing met seksueel getinte afbeeldingen. Hiermee proberen wij slachtofferschap te voorkomen. De politie houdt zich bezig met de opsporing binnen het digitale domein. Hiervoor wordt het Platform Web en Wijk opgericht.

2. Wat was het effect van het vorige beleidsplan? Hoe verklaar je de resultaten van de vorige periode?

De website [Lokaal bestuur en veiligheid - Waarstaatjegemeente.nl - cijfers en statistieken van gemeenten](https://lokaalbestuur.en.veiligheid-nl) geeft u meer inzicht over de veiligheid in Heerde. Op dit dashboard vindt u cijfers over onder meer gedigitaliseerde criminaliteit, zorg en veiligheid, veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid en ondermijnende criminaliteit. Tijdens afgelopen beleidsperiode hebben zich echter diverse crisissen voorgedaan die effect hebben gehad op de uitvoering van de veiligheidsplannen. Denk hierbij aan de coronapandemie, de oorlog in Oekraïne en de boerenprotesten. Daarnaast hebben wij de afgelopen tijd geprobeerd inzichtelijk te krijgen wat er nodig is om de basis op orde te krijgen. Geconcludeerd wordt dat wij moeten inzetten op een goede samenwerking tussen ketenpartners, vroegsignalering en het voorkomen van slachtofferschap.

Vragen van CU/SGP:

1. Als je kijkt naar het aantal meldingen van drugsoverlast, lijkt dit aardig stabiel. Wat zegt dat over het drugsgebruik in de gemeente?

Dit zegt mogelijk iets over de effecten van de trajecten in de Aanpak Middelengebruik en Verslaving. Op dit moment zijn 40 inwoners/gezinssystemen geholpen vanuit deze Aanpak. Wij hebben 11 inwoners in de trajecten waarbij overlast heeft plaatsgevonden of soms nog plaats vindt in mildere mate. Deze inwoners zitten vaak in fase 4 of 5 van ernstige verslaving. Wij hebben gezien dat met de start van de pilot "Casemanager verslaving", de meldingen van overlastgevende middelengebruikers/verslaafden afnam. Deze overlastgevende middelengebruikers/verslaafden zitten goed in de trajecten binnen deze Aanpak. De periode van de pilot is echter nog te kort om met zekerheid vast te kunnen stellen dat de pilot hiervoor alleen bepalend is. Daarnaast weten wij

vanuit eerdere onderzoeken (bijvoorbeeld van het Trimbos-instituut), dat het meeste gebruik achter de voordeur plaatsvindt.

2. Herkent het college de signalen van het afsteken van vuurwerk, waarmee men aangeeft dat er 'weer drugs te halen is'? Zo ja, krijgt deze problematiek die dan specifiek in de gemeente speelt, dan ook extra prioriteit straks in het uitvoeringsplan?

Deze vraag is neergelegd bij de politie. De politie is bekend met deze uitspraak maar hebben nog geen aanleiding gezien om dit nader te onderzoeken.

3. Het is belangrijk dat inwoners straks worden meegenomen in de uitvoering van het veiligheidsplan. Hoe weten inwoners straks bijvoorbeeld waarom ze melding kunnen maken? In hoeverre is er maatwerk voor de inwoners van de gemeente nodig? Er is hier bijvoorbeeld een prioriteit digitale weerbaarheid. Gemeente Heerde heeft veel oude inwoners. Is het mogelijk dat de gemeente extra insteekt op digitale weerbaarheid, omdat dit in gemeente Heerde juist veel zou kunnen opleveren?

De gemeente kan en wil insteken op de digitale weerbaarheid van ouderen. Wij zullen in onze communicatie ook helder maken waar inwoners terecht kunnen voor het doen van aangifte.

Daarnaast zullen wij ook websites zoals [DigiD - Fraudehelpdesk](#) en <https://www.stipheerde.nl/> onder de aandacht brengen.

Vragen van GBP:

1. Er wordt met name gesproken over de middelbare scholen. Wordt er ook iets gedaan op het gebied van basisscholen?

Onder het kopje 'Aandachtsvelden' is nader ingegaan op welke wijze deze lokale prioriteit tot stand is gekomen. Wij kiezen voor een geslaagde structuur, waarbij wij eerst een samenwerking aangaan met het voorgezet onderwijs. Daarna onderzoeken wij de mogelijkheid om basisscholen wij een samenwerking te betrekken. Nut en noodzaak hiervan wordt erkend.

2. Wat heeft de inzet van de coördinator ondermijning opgeleverd en wat is de concrete uitwerking hiervan vanaf 1 januari 2024? Hoe gaan we dat doen? En dan met name de vergroting van weerbaarheid van inwoners zoals genoemd in de doelstellingen.

De inzet van deze coördinator heeft ons inzicht gebracht. Wij hebben helder op papier welke stappen wij moeten zetten om ondermijning goed aan te kunnen aanpakken. Ook hiervoor geldt dat wij eerst de basis op orde moeten krijgen. Hiermee gaan wij aan de slag in 2024. Dat betekent dat er in 2024 ook een Ondermijningstafel (integraal overleg) wordt opgericht.

Vragen van CDA:

1. In het stuk 'Jeugd' wordt de veiligheidsmonitor geïntroduceerd over veiligheidsbeleving. In het verleden is ook veel gemonitord als het gaat om overlast van jeugd. Gaan we dan niet in herhaling vallen? En wat wordt gebruikt als basismeting?

Dit staat als actiepunt concreet benoemd. Er staat echter bij geschreven dat wij voornemens zijn om in de komende planperiode te onderzoeken hoe we de veiligheidsbeleving onder inwoners, organisaties, instellingen en ondernemers opnieuw kunnen peilen. De veiligheidsmonitor gaat niet alleen in op de jeugd. Het is een tweejaarlijks bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit. Zouden wij de Veiligheidsmonitor voor het eerst afnemen, dan wordt dat de 0-meting.

2. Voor het aspect 'Jeugd' wordt gesteld dat samenwerking tussen partijen moet worden geïntensiveerd. Soms is de AVG de beperking in de samenwerking, omdat je niet open en transparant informatie kunt uitwisselen. Hoe gaan we daarmee om?

Hiervoor zijn modelconvenanten beschikbaar. Daarnaast ligt de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) bij de Eerste Kamer. Met het wetsvoorstel wordt beoogd knelpunten weg te nemen in relatie tot gegevensuitwisseling en privacy in het sociaal domein bij de aanpak van meervoudige problematiek. Het wetsvoorstel voorziet daartoe in wettelijke taken voor

het college van B&W voor onderzoek, planvorming en coördinatie bij meervoudige problematiek in het sociaal domein en eventueel aanpalende terreinen. Deze wettelijke taken vormen de grondslag voor de uitvoering van die taken noodzakelijke verwerking en uitwisseling van persoonsgegevens. Tevens voorziet dit wetsvoorstel de meldpunten voor niet acute zorg bij gemeenten, van een duidelijke wettelijke basis die nodig is voor het ook bij deze wet stellen van regels voor de verwerking van persoonsgegevens door deze meldpunten.

3. Van welke soort ondermijning is er sprake? Er worden getallen genoemd in het stuk, maar waar hebben we het expliciet over in de regio en gemeente?

Zie voor de beantwoording van deze vraag het Ondermijningsbeeld.

4. Als je kijkt naar digitale criminaliteit, dan zie je dat er een forse toename zit in de cijfers, zowel lokaal als regionaal. Het plan van aanpak bestaat uit één pagina. Heeft dit te maken met dat het een heel nieuw onderwerp is en dat we daar nog zoekende zijn? Wat is de oorzaak daarvan? Moet er niet meer aandacht voor zijn?

Wij zijn bewust met het feit dat slachtofferschap van digitale criminaliteit veel impact kan hebben op de individu, zowel financieel als emotioneel. Wij zijn op dit moment nog zoekende naar wat concreet wij voor onze inwoners kunnen betekenen. De visie van Heerde is dat wij ons daarnaast ook meer moeten verdiepen in online aanjagende ordeverstoringen. Gemeenten worden namelijk steeds vaker geconfronteerd met ordeverstoringen die online beginnen of online versterkt worden. Het gaat dan bijvoorbeeld om onrust rondom politieke besluiten, overlast door groepen en individuen, oproepen tot demonstraties en illegale evenementen. Wij laten ons door het CCV en de VNG informeren over de te nemen barrières.

Vragen van D66/GL:

1. Wat zou volgens de portefeuillehouder hetgeen moeten zijn waar we ons het meest druk of zorgen over moeten maken?

Voor de lange termijn zou ik 'Jeugd en Veiligheid' willen benoemen. Wij moeten voorkomen dat bepaalde jeugdigen afgeleiden naar het criminele circuit. Dat moeten wij doen door het opzetten van een goede samenwerking met de ketenpartners, waarbij preventie en vroegsignalering centraal staat. Daarbij moeten wij er ook voor onze jongeren zijn als zij ons nodig hebben. Vertrouwen tussen jongeren en de overheid is van cruciaal belang.

2. In het IVP van 2022-2023 staat dat het niet gelukt is om alle ambities waar te maken. Gaat dit voor de komende periode wel lukken? Zijn er stappen gezet om dit beter te verankeren?

Dit is afhankelijk van het capaciteitsvraagstuk. Daarnaast spelen toekomstige crisissen of actualiteiten een rol.

Vragen van PvdA:

1. Bij drugshandel staat dat gemeente Heerde nog maar '3 gevallen' heeft in 2022. Is dat zo?

Jongeren worden hierin innovatiever en hoe gaan we dit oplossen?

Hierbij speelt het digitale domein een belangrijke rol. Afspraken worden digitaal gemaakt. Gebruik vindt daarbij maar zeer beperkt plaats in de openbare ruimte. De politie werkt middels het Platform Web en Wijk aan de digitale opsporing. Daarnaast wordt ook onderzocht op welke wijze de jeugdboa en de jongerenwerkers aanwezig kunnen zijn in het digitale domein.